

Zorgplan

2017-2018

Inhoudsopgave

1. Inleiding	pag. 3
2. Uitwerking voor de Onderwijsgemeenschap Titus Brandsma	pag. 4
3. 1-zorgroute als zorgstructuur	pag. 5 en 6
4. 1-zorgroute in schema	pag. 7, 8 en 9
5. Niveaus van zorg in 6 stappen	pag. 10
6. Handleiding niveaus van zorg in 6 stappen	pag. 11 t/m 20
7. Interne Begeleiders	pag. 21
8. Taakomschrijving Interne Begeleiders	pag. 22 en 23
9. De schoolbegeleider	pag. 24
10. Het leerlingvolgsysteem	pag. 25 en 26
11. Dossiervorming	pag. 27
12. Zorgoverleg	pag. 28
13. De orthotheek	pag. 29
14. Samenwerkingsverband 23.02 Dr. Schaepmanstichting	pag. 30
15. Leerlingen die een eigen leerlijn volgen	pag. 31
16. Bouwcoördinator	pag. 32 en 33
17. Najaarskinderen	pag. 34
18. Leesproblemen en dyslexie	pag. 35
19. Signalering ontwikkelingsdoelen beginnende geletterdheid	pag. 36
20. VVE (Voor- en vroegschoolse educatie)	pag. 37
21. Schakelklas	pag. 38
22. Meer- en hoogbegaafde leerlingen	pag. 39
23. Schoolarts, jeugdverpleegkundige GGD	pag. 40
24. IKC (Integraal Kind Centrum)	pag. 41,42, 43
25. Rapporten	pag. 44

1. Inleiding

Voor u ligt het zorgplan van de Onderwijsgemeenschap Titus Brandsma. We hebben getracht, op beknopte wijze, de voor onze Onderwijsgemeenschap karakteristieke informatie betreffende leerlingenzorg weer te geven.

De afgelopen schooljaren is de aandacht voor de leerlingenzorg sterk toegenomen. Deze zorg heeft steeds meer vorm gekregen binnen onze Onderwijsgemeenschap. Kinderen zijn verschillend en hebben verschillende behoeften t.a.v. het leren en het ontwikkelen. In onze visie op zorg sluiten we aan bij de behoeften van het kind.

Bij ons op school telt ieder kind mee, ieder kind is uniek.

We hopen dat U door dit zorgplan een duidelijk beeld krijgt van het functioneren van de leerlingenzorg op onze Onderwijsgemeenschap.

Zorgteam Onderwijsgemeenschap Titus Brandsma

2. Uitwerking voor de Onderwijsgemeenschap Titus Brandsma

- **Opbrengst gericht werken**

Binnen het onderwijs speelt evalueren continu een rol. Daarbij wordt gebruik gemaakt van diverse informatiebronnen die ook verschillende typen informatie opleveren, zoals observaties en methodegebonden toetsen. Daarnaast is het van groot belang om op gezette tijden systematisch en meer gestandaardiseerd informatie te verzamelen over de leerontwikkeling van alle leerlingen door het afnemen van methodeonafhankelijke toetsen (CITO – LVS)

Doordat deze toetsen meestal landelijk genormeerd zijn, bieden deze toetsen informatie over de effectiviteit van het geboden onderwijs in verhouding tot andere scholen. Dit soort toetsresultaten zijn ook bedoeld om enerzijds de leerkracht te laten reflecteren op de effectiviteit van het gegeven onderwijs in de afgelopen periode. Anderzijds biedt het leerkrachten handvatten om het onderwijs aan te passen voor de komende periode. In essentie raakt dit de kern van opbrengstgericht werken.

Voorwaarde om opbrengstgericht te werken, is het hebben van duidelijk omschreven doelen op groeps- en schoolniveau.

- **1-zorgroute**

Om het onderwijs nog beter te kunnen afstemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen werken we met de 1-zorgroute. We gaan hierbij uit van convergente differentiatie.

De leerkracht staat centraal!

Binnen dit proces staan de leerkrachtvaardigheden centraal.

Effectief onderwijs volgens het IGDI-model (Interactief Gedifferentieerd Directe Instructiemodel).

Dit schooljaar (2017-2018) staat de verdere implementatie van Rekenen op de planning. De werkgroep, bestaande uit IB-ers, directie en rekencoördinatoren, komt een aantal keren bij elkaar en bepalen de te nemen stappen in het proces.

Ook borgen zij dit proces samen met directie en ib-ers.

Wij krijgen hierbij ondersteuning van een extern deskundige.

Daarnaast is de werkgroep van Begrijpend lezen al een aantal keren bij elkaar geweest om te kijken hoe we Begrijpend lezen goed kunnen wegzetten binnen de school.

Daarnaast zijn de intern begeleiders samen met de schoolbegeleider bezig om de 1-zorgroute als zorgstructuur verder kaart te brengen en uit te voeren.

Naast de implementatie van de 1-zorgroute houden de intern begeleiders zich bezig met de volgende onderwerpen:

- (hoog) begaafdheid en Plusklas
- SOVA

3. 1-Zorgroute als zorgstructuur

De 1-zorgroute als zorgstructuur is ontwikkeld door WSNS+. Ze wil een voor alle scholen en alle betrokkenen bij de leerlingenzorg herkenbare, eenduidige route zijn. Zo is onderlinge afstemming makkelijker voor elkaar te krijgen. Met de 1-zorgroute beoogt men niet alleen risicoleerlingen op een zo vroeg mogelijk tijdstip te signaleren en zo onderwijsleerproblemen aan te pakken, maar de onderwijsbehoeften van elk kind in kaart te brengen. Deze onderwijsbehoeften zijn het uitgangspunt voor het samenstellen van het onderwijsaanbod in de vorm van een groepsplan. De 1-zorgroute heeft betrekking op zowel de interne zorg op school, als de externe zorg buiten de school.

Uitgangspunten 1-zorgroute:

1. Alle kinderen hebben zorg nodig. Zorgleerlingen bestaan dus eigenlijk niet. Leerlingen verschillen in de mate waarin en de manier waarop ze zorg nodig hebben. Ter bevordering van de sociale cohesie in de groep en om het klassenmanagement uitvoerbaar te houden worden bij de 1-zorgroute de individuele onderwijsbehoeften zoveel mogelijk geclusterd en verwerkt in een groepsaanbod. De 1-zorgroute werkt niet vanuit individuele handelingsplannen, maar vanuit groepsplannen. Individuele handelingsplannen komen incidenteel voor (bv arrangement)
2. Het gaat bij de 1-zorgroute om het werken, praten en denken vanuit onderwijsbehoeften, in plaats van het benoemen van tekorten of defecten die een kind heeft. Onderwijsbehoeften formuleer je door aan te geven wat een kind nodig heeft om de volgende stap in zijn ontwikkeling te kunnen zetten. Het kind zelf zal hier natuurlijk ook bij betrokken worden.
3. De 1-zorgroute streeft naar een verschuiving naar proactief denken. In plaats van vooral achteraf te bekijken of een kind de doelen behaald heeft, hanteert de 1-zorgroute een werkwijze waarbij de leerkracht vooraf nadenkt over wat een kind nodig heeft om de gestelde doelen te bereiken. We richten ons voortdurend op positieve aspecten. Wat kan het kind goed? Wat zijn de stimulerende factoren?
4. Er wordt zoveel mogelijk tegemoet gekomen aan wat de kinderen nodig hebben om de onderwijsdoelen te bereiken. Als het nodig is, kan een specialist van buiten de school (Plein Midden Twente) de leerkracht ondersteuning bieden.
5. Ouders nemen een belangrijke positie in binnen de 1-zorgroute. Ouders en leerkrachten hebben een gezamenlijk doel: ze willen het beste voor het kind. Ouders worden betrokken bij de zorg rondom hun kind.
6. De zorg wordt zoveel mogelijk binnen de klas geboden. De groepsleerkracht is verantwoordelijk voor de zorg aan leerlingen. De leerlingen worden niet uit de klas gehaald maar worden zoveel mogelijk binnen de klas begeleid. Zonodig, daar waar mogelijk, komen er meer

handen in de klas om de leerlingen een goede instructie te kunnen geven en goed te kunnen begeleiden.

7. De interne begeleider begeleidt de leerkrachten bij het uitvoeren van de stappen uit de 1-zorgroute, volgt de voortgang en leidt de groepsbesprekingen en leerling-besprekingen in school. De groepsbesprekingen en de SOT-besprekingen zijn belangrijke schakelmomenten in de zorg aan leerlingen. Bij de SOT-bespreking is een externe begeleider aanwezig.
8. In de 1-zorgroute wordt de leerling actief betrokken bij de stappen die in de zorg aan hem/haar gezet worden. Leerlingen kunnen de leerkracht en school waardevolle informatie verschaffen over wat goed gaat, wat minder goed gaat en waar zij hulp en begeleiding van de leerkracht nodig hebben.
9. Binnen de 1-zorgroute wordt expliciet aandacht besteed aan de instroom van leerlingen vanuit de peuterspeelzaal naar groep 1 van de basisschool en aan de uitstroom van leerlingen uit groep 8 naar het voortgezet onderwijs. Er is sprake van een doorgaande lijn en doorgaande zorg, waarbij informatie over de specifieke onderwijsbehoeften van een leerling overgedragen wordt.

4. 1-zorgroute in schema

Vanuit een continuüm aan zorg beschrijft de 1-zorgroute de stappen die in de zorg aan leerlingen gezet worden op:

- groepsniveau
- schoolniveau
- bovenschoolsniveau

Groepsniveau

Op groepsniveau staat de cyclus 'Handelingsgericht werken' (HGW) centraal. deze cyclus bestaat uit een aantal stappen die de leerkracht dit schooljaar drie a vier keer uitvoert:

1. Verzamelen van gegevens van leerlingen in een groepsoverzicht
2. (preventief en proactief) Signaleren van leerlingen die de komende periode extra aandacht nodig hebben
3. Benoemen van de onderwijsbehoeften van leerlingen, met in het bijzonder aandacht voor de leerlingen die bij stap 2 gesignaleerd zijn.
4. Clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften zodat zij van en met elkaar leren

Schoolniveau

Op schoolniveau vinden de groepsbesprekingen en **SOT-besprekingen** (SOT= Schoolondersteuningsteam, voorheen leerlingbespreking) plaats. Elke cyclus handelingsgericht werken wordt afgerond met een groepsbespreking, die drie keer per jaar plaatsvindt.

Deze groepsbespreking is tevens het begin van een nieuwe cyclus. Bij de groepsbespreking zijn de leerkracht en de interne begeleider aanwezig. In de groepsbespreking wordt het groepsoverzicht het groepsplan en de onderwijsbehoeften van leerlingen besproken. Samen wordt gekeken hoe in de groep leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften op een haalbare manier geclusterd kunnen worden. Tevens worden handvatten verzameld voor het opstellen van het nieuwe groepsoverzicht en kan de leerkracht aangeven waarbij hij/zij begeleiding wenst van de intern begeleider.

Als een leerling herhaald onvoldoende profiteert van alle hulp, als de onderwijsbehoeften van de leerling onduidelijk blijven of als er vermoedens zijn van een ernstige problematiek of stoornis, kan de leerling vanuit de groepsbespreking aangemeld worden voor de **SOT-bespreking**.

Centraal in deze **SOT-bespreking** staat de begeleidingsvraag van de leerkracht. Deze SOT-bespreking vindt drie keer per jaar plaats. Als een leerling wordt aangemeld, vult de leerkracht het daarvoor bestemde formulier in. (zie site Plein midden Twente) Middels dit formulier kan de leerkracht de leerling goed in kaart brengen.

Voorafgaand aan de SOT-bespreking vindt een gesprek met ouders plaats. Ook wordt er met de leerling zelf gesproken.

Tijdens de SOT-bespreking worden de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling verhelderd en besproken hoe de leerkracht aan deze onderwijsbehoeften tegemoet kan komen.

De interne begeleider leidt de SOT-bespreking. Bij de SOT-bespreking zijn verder de groepsleerkracht en de schoolbegeleider aanwezig.

Indien nodig sluiten de schoolverpleegkundige en maatschappelijk werk ook aan.

Indien nodig kan het SOT worden uitgebreid met extern deskundigen met specifieke kennis vanuit het Steunpunt.

Er is natuurlijk altijd de mogelijkheid om een leerling te bespreken buiten de SOT-besprekingen om.

Bovenschools niveau

Het steunpunt bestaat uit een grote groep ondersteuners met specifieke kennis. Vanuit het SOT kan een beroep gedaan worden op het Steunpunt. Dat geschiedt altijd in overleg met de ouders. Zo kan er een onderzoek worden aangevraagd, een observatie, een advies, collegiale consultatie of directe ondersteuning bij het verhelderen van een ondersteuningsvraag. Ook kan er een beroep worden gedaan op instellingen die onder Jeugdzorg vallen. Vanuit de gemeenten zijn er vertegenwoordigers werkzaam binnen het Steunpunt die zich kunnen bemiddelen bij de inschakeling van verschillende instanties die zich bezighouden met Jeugdzorg.

Wanneer ondanks de ondersteuning vanuit het Steunpunt het op de basisschool niet lukt om die ondersteuning te bieden die het kind nodig heeft dan kan er vanuit het SOT een verzoek worden ingediend bij de Commissie voor Arrangementen voor geïndiceerde ondersteuning. Dat kan een verzoek voor extra (personele) inzet binnen de school zijn maar ook voor plaatsing op een school voor speciaal (basis) onderwijs.

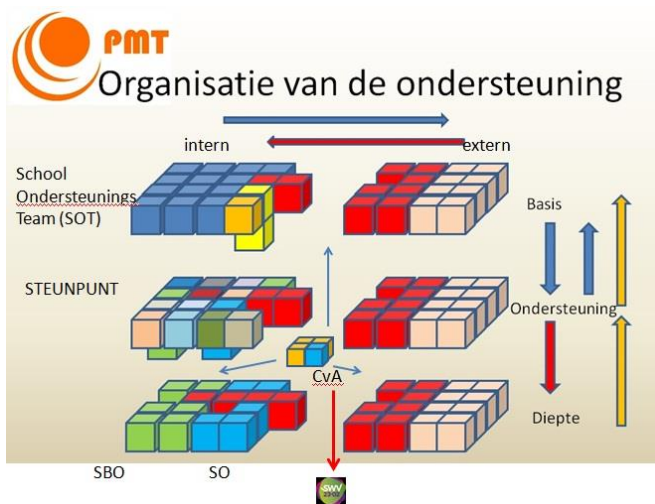
Commissie voor Arrangementen (CvA)

De CvA bespreekt de aanvragen voor geïndiceerde ondersteuning en geeft een bindend advies aan de Toelaatbaarheidscommissie van het Samenwerkingsverband 23-02 die de benodigde administratie rondom de plaatsing SBO of SO en de daarbij behorende bekostiging regelt. De commissie vergadert wekelijks op donderdag.

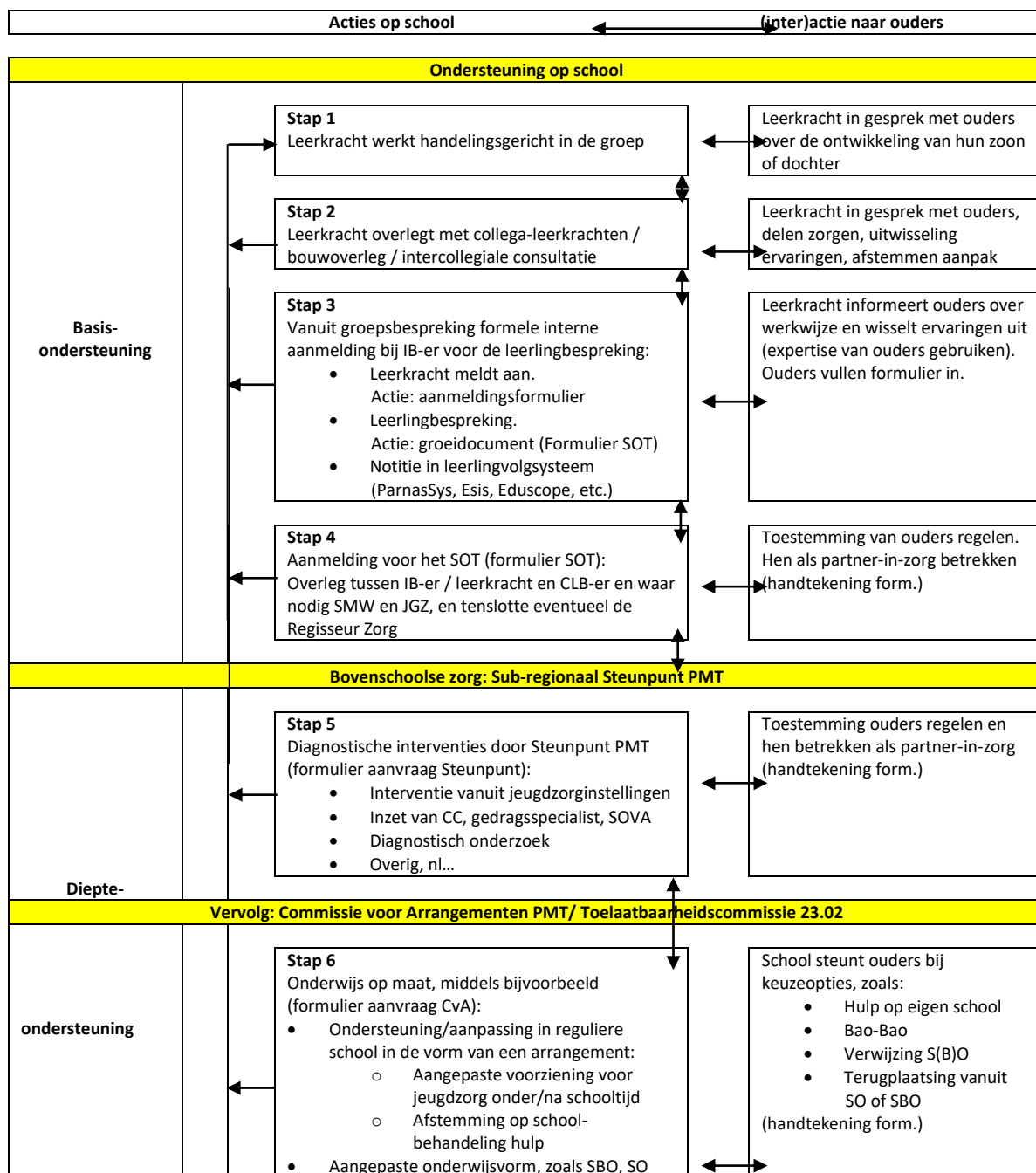

Het 1-loket

Alle aanvragen voor het Steunpunt of de Commissie voor Arrangementen worden digitaal aangeleverd bij het 1-loket van Plein Midden Twente. Daar worden de aanvragen in behandeling genomen. De medewerkers van het 1-loket komen elke maandag bij elkaar om aanvragen te bespreken en deze vervolgens uit te zetten binnen Plein Midden Twente.

5. Niveaus van zorg in 6 stappen

6. Handleiding niveau van zorg in 6 stappen

De 1-zorgroute in de praktijk; 6 stappen

Met de 1-zorgroute wordt op groeps-, school- en bovenschools niveau het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De kern van de 1-zorgroute is de cyclus van handelingsgericht werken met groepsplannen. Hierin is proactief handelen het uitgangspunt. De route stimuleert planmatig werken en realiseert een transparante zorgstructuur op school.

Binnen alle zes stappen van de zorgroute geldt:

- het bieden van een goed *pedagogisch klimaat* door *handelingsgericht te werken* in de groep, met als startpunt de leerkracht binnen de groep, die afstemt op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
- het goed volgen én evalueren van het geboden onderwijs binnen de basisondersteuning van de school (stappen 1-2-3) zorgt ervoor dat duidelijk wordt of:
  - de leerlingen de gestelde doelen halen;
  - de leerlingen profiteren van het onderwijs en van de extra ondersteuning;
  - de instructie en/of ondersteuning van de leerkracht en het curriculum

effectief zijn.

Blijkt dat een kind meer of ander aanbod nodig heeft dan wat de school kan bieden binnen de basisondersteuning, dan kan de school een beroep doen op ondersteuning door expertise van het Schoolondersteuningsteam (SOT) of het Steunpunt Plein Midden Twente in te zetten (stappen 4-5-6 binnen de 1-zorgroute).

Aldus biedt de 1-zorgroute een sluitend vangnet om een helder beeld te krijgen van de onderwijsbehoeften van alle kinderen. De stappen binnen de 1-zorgroute volgen elkaar logisch op en zijn cyclisch.

Op het moment dat er onvoldoende effect is van het gebodene in de betreffende stap, wordt - altijd handelingsgericht - overgegaan naar de volgende stap. Als vervolgens blijkt dat het kind profiteert van het geboden onderwijs- en ondersteuningsaanbod, blijft men handelingsgericht werken binnen die en voorgaande stappen; het onderwijs of de ondersteuning is immers effectief.

Onderwijs op maat wordt op deze wijze voor elk kind mogelijk. Het vloeiend in elkaar overlopen van de ene stap in de andere (of weer terug) zou een logische beweging moeten zijn. De vragen "Wat werkt voor dit kind (en houden we dat zo)?" en "Wat heeft verandering (en vraagt om meer zorg en aandacht op maat)?" zijn daarbij leidend.

Stap 1

Stap 1: DE LEERKRACHT IN DE GROEP	
Actie	<ul style="list-style-type: none"> • Leerkracht observeert, signaleert en werkt handelingsgericht • Leerkracht gaat in gesprek met ouders over ontwikkelingen van hun zoon/dochter • Leerkracht informeert ouders over HGW en wisselt ervaringen uit • Iedere cyclus wordt afgerond en direct opnieuw gestart met een groepsbespreking
Door wie	Leerkracht

Beschrijving:

In stap 1 werkt de leerkracht handelingsgericht. Hij/zij doet interventies naar aanleiding van eigen observaties en (toets)resultaten van de leerlingen. De ontwikkeling van iedere leerling wordt nauwkeurig gevolgd door middel van methode gebonden toetsen en methode onafhankelijke toetsen. Ook de eigen observaties spelen een belangrijke rol bij beslissingen in hoe er het beste gehandeld kan worden.

Bij interventies in deze stap denken we onder andere aan voorinstructie of juist verlengde instructie, kleine aanpassingen in het standaard leerstofaanbod en het investeren en onderhouden van een goede relatie met iedere leerling. De leerkracht legt interventies binnen deze stap vast in het groepsplan en in het leerlingvolgsysteem (Parnassys, Esis, Eduscope, etc). Hierover worden schoolinterne afspraken gemaakt, om alle genomen en te nemen interventies zo transparant en overdraagbaar mogelijk te maken.

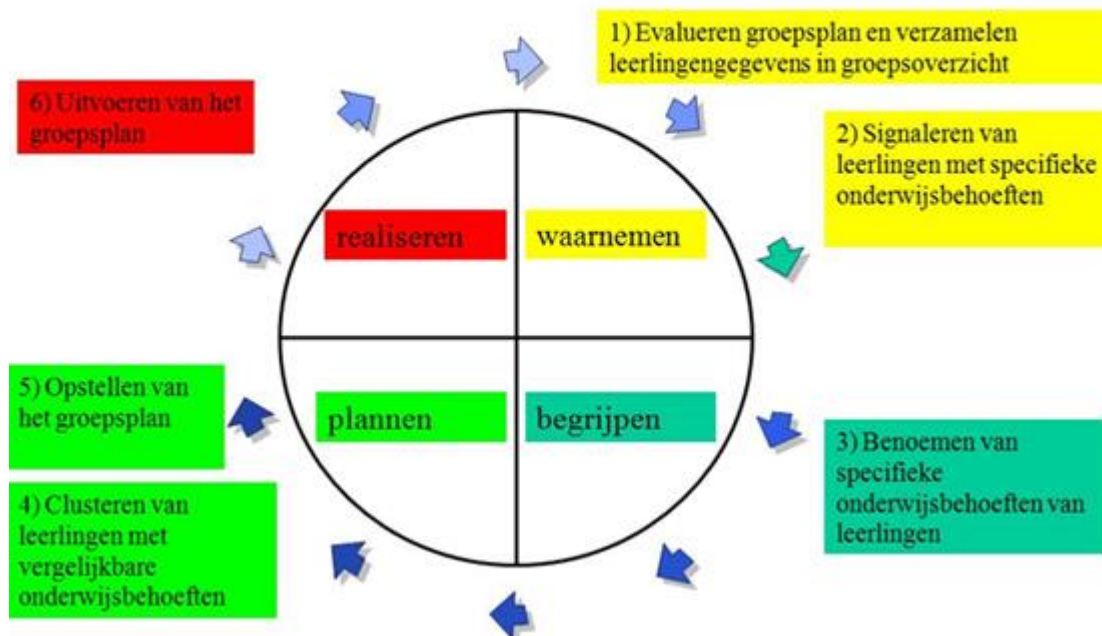
Met de ouders zijn regelmatig gesprekken over de ontwikkeling van hun kind en op welke wijze handelingsgericht wordt afgestemd op de onderwijsbehoeften bijvoorbeeld in 10-minuten gesprekken. Daarvan vindt verslaglegging plaats in (Parnassys, Esis, Eduscope, etc.)

Iedere cyclus van handelingsgericht werken wordt gemarkeerd door een groepsbespreking tussen intern begeleider en leerkracht. Hierin worden de volgende zaken aan de orde gesteld:

- Bespreekpunten en vragen van de leerkracht
- Evaluatie vorig groepsplan
- Aandachtspunten hele groep
- Realiseren van het groepsplan

- Motivatie, zelfvertrouwen en competentie voor uitvoering groepsplan
- Bepalen welke leerlingen worden aangemeld voor de leerlingbespreking.

Handelingsgericht werken

Stap 2

STAP 2: DE LEERKRACHT OVERLEGT MET COLLEGA'S	
Acties	<ul style="list-style-type: none"> • Leerkracht overlegt met collega('s)/ intercollegiale consultatie • Leerkracht gaat in gesprek met ouders: delen zorgen, uitwisselen ervaringen en afstemmen van aanpak • Leerkracht informeert ouders over HGW en wisselt ervaringen uit
Door wie	Leerkracht

Beschrijving

In stap 2 gaat de leerkracht op collegiaal niveau op zoek naar reflectie en feedback om de aanpak af te stemmen op de leerling. Dat kan doordat de leerkracht samen met een (duo)collega reflecteert op de ontwikkeling van de leerlingen.

Ook wordt begonnen met een eerste inventarisatie van de onderwijsbehoeften. In stap 2 gaat het om uitwisselen van ideeën en oplossingen waarmee de inbrenger als het ware 'de volgende dag' verder kan.

Dit kan in twee vormen:

Eenzijds kan het gaan om gesprekken tussen twee collega's. Het gaat daarbij niet om een structureel gepland overleg, welke is opgenomen in de jaarplanning, maar om een incidenteel gesprek, waarbij de leerkracht een collega bevroegt over een specifieke leerling. Voor deze gesprekken maakt de leerkracht een afspraak met deze collega.

Daarnaast kan een school ook kiezen voor een vorm van intervisie in een bouw/ of teamvergadering.

Deze zijn wel structureel ingepland.

Met de ouders zijn regelmatig gesprekken over de ontwikkeling van hun kind en op welke wijze handelingsgericht wordt afgestemd op de onderwijsbehoeften .

Stap 3

STAP 3: DE LEERKRACHT OVERLEGT MET INTERN BEGELEIDER	
Acties	<ul style="list-style-type: none"> • Onderwijsbehoeften verder in kaart brengen • Intern aanmeldingsformulier invullen • Inventariseren wie of wat verder nodig is binnen de school • Inventariseren wie of wat er verder nodig is buiten de school • Formulier SOT invullen* • Ouders betrekken bij de gesprekken
Door wie	Leerkracht en intern begeleider

Beschrijving

In de groepsbespreking, binnen de cyclus van handelingsgericht werken, ligt de focus op de begeleiding van de groep als geheel, binnen de mogelijkheden van de leerkracht. Daarbij komen leerlingen naar voren waarvan de onderwijsbehoeften onvoldoende in zicht zijn, of waarbij de specifieke onderwijsbehoeften nader besproken dienen te worden. Deze leerlingen worden vervolgens besproken in de SOT-bespreking. Voordat de leerling wordt besproken in de SOT-bespreking, vindt er een formele aanmelding bij de ib'er plaats. Dat betekent concreet, dat de leerkracht aangeeft de leerling te willen aanmelden voor de leerlingbespreking en op basis daarvan een intern aanmeldingsformulier invult.

Dit formulier wordt voorafgaand aan het overleg ingevuld door de leerkracht. Het is van belang, dat de SOT-bespreking belemmerende en beschermende factoren in beeld brengt. Op grond hiervan volgt een voorlopige probleemverklaring en worden handelingsgerichte acties geformuleerd.

De visie en ervaring van ouders op de ontwikkeling van hun kind vormt een belangrijk onderdeel van het totaalbeeld van het kind en wat hij/zij nodig heeft. Ook krijgen ouders uitleg over het specifieke van een handelingsgericht zorgtraject; voortzetting van handelingsgericht werken, met als extra het gerichter in kaart brengen van alle kansen en belemmeringen - voor zover op dat moment bekend- van de ontwikkeling van hun kind. Bovendien wordt bekeken welke andere (externe) expertise eventueel nodig is om het kind goed te helpen. De school kan overwegen om zich breed te oriënteren, om zodoende een duidelijker beeld te krijgen van het kind, als het gaat om belemmerende en stimulerende factoren.

Afspraken worden vastgelegd in een groeidocument, ofwel een document waarin de ontwikkeling van het kind procesmatig en inhoudelijk zichtbaar wordt gemaakt. Deze wordt verwerkt in het leerlingvolgsysteem (Parnassys, Esis, Eduscope, etc.) De daar genoemde acties kunnen worden uitgewerkt in het groepsplan of in een handelingsplan, rekening houdend met de onderwijsbehoeften. Deze onderwijsbehoeften kunnen- voor zover bekend - kort worden beschreven in het groepsoverzicht.

* Zolang de begeleiding en ondersteuning een schoolinterne aangelegenheid is, zijn scholen vrij om hun eigen format van een groeidocument te gebruiken. Echter, wanneer de stap naar het SOT te verwachten is, wordt aangeraden vanaf het begin het Formulier SOT te gebruiken. Dit voorkomt dubbele administratie, of knip- en plakwerk wanneer opschaling naar het SOT aan de orde is.

Stap 4

STAP 4: OVERLEG IN HET SCHOOLONDERSTEUNINGSTEAM (SOT)	
Acties	<ul style="list-style-type: none"> • Ouders toestemming vragen en handtekeningformulier laten tekenen • Formulier SOT invullen • Consultatief overleg SOT (CLB'er/orthopedagoog, JGZ, maatschappelijk werk, IB'er). Waar mogelijk neemt de leerkracht deel aan het gesprek. Indien gewenst nemen ouders deel aan het SOT-gesprek. • Eventueel inzet van de Regisseur Zorg • Indien nodig inschakelen van expertise vanuit het Steunpunt • Ouders als partner in de ondersteuning betrekken bij de gesprekken
Door wie	Intern begeleider, daarbij ondersteund door de orthopedagoog/CLB'er

Beschrijving

In stap 4 wordt binnen de school extra expertise ingezet om meer zicht te krijgen op de onderwijsbehoefte van de leerling en /of de begeleidingsbehoefte van de leerkracht.

Het Schoolondersteuningsteam (SOT) maakt deel uit van het schoolteam en de medewerkers worden als zodanig ook als teamleden gepresenteerd in de schoolgids en op de website. Afhankelijk van de keuze van een school/schoolbestuur kan het zijn dat aan dit overleg ook vaste Preventief Ambulant Begeleider is gekoppeld. Ouders kunnen deelnemen als belangrijke partners in de begeleiding voor hun kind.

In het overleg van het SOT worden die kinderen besproken met een meer complexe ondersteuningsvraag. In dien nodig kan het SOT een beroep doen op de disciplines vanuit het Steunpunt.

Voor het inschakelen van het SOT en de vrije uitwisseling van informatie met hen dient de school vooraf de ouders te informeren en hun schriftelijk toestemming te regelen.

Bespreekmomenten zijn voor het hele jaar ingepland en vinden bij voorkeur plaats onder schooltijd; dit om de leerkracht te ontlasten. Binnen deze gesprekken staat centraal hoe de leerkracht handelingsgericht verder kan op de werkvloer. Het SOT komt op tenminste 3 momenten in het schooljaar bijeen.

Ook voor deze SOT bijeenkomst is het van belang, dat het Formulier SOT wordt ingevuld, om het gesprek zo effectief mogelijk te laten zijn; zo kan het gesprek het meest opleveren voor het kind, de leerkracht en andere betrokkenen.

Afspraken die worden gemaakt op basis van dit overleg, worden (opnieuw) vastgelegd in het Formulier SOT. Tijdens het overleg zoeken alle betrokkenen vanuit de eigen deskundigheid met elkaar naar bruikbare aanpakken. Men kijkt daarbij naar de rol van *alle* personen in de omgeving van het kind. Samen zoekt men naar de kansen in zowel de onderwijsleersituatie, de thuissituatie als ook binnen de vrije tijd, om het kind te helpen zich verder te ontwikkelen en om daarbij af te stemmen op zijn/haar onderwijs(zorg)behoeften.

Wanneer er (diagnostische) interventies door het Steunpunt PMT nodig zijn, wordt een ondersteuningsaanvraag geformuleerd voor het Steunpunt PMT.

Voor de inzet van het Steunpunt dienen ouders altijd toestemming te geven en dient de aanvraag middels het formulier te worden gedaan via het 1-loket.

Stap 5

STAP 5: DIAGNOSTISCHE INTERVENTIES DOOR HET STEUNPUNT	
Acties	<ul style="list-style-type: none"> • Verzamelen alle relevante informatie voor de aanmelding bij het 1-loket • Invullen Formulier Steunpunt. Daarbij invoegen Formulier SOT • Regelt toestemming van ouders (Handtekeningenformulier) • Regelt toestemming van het bestuur • Onderhoudt korte lijnen tussen alle betrokkenen
Door wie	Intern begeleider, daarbij ondersteund door de orthopedagoog/CLB'er

Beschrijving

Soms is de inzet vanuit het Steunpunt nodig. Het Steunpunt zet o.a. interventies in vanuit Jeugdzorg, gedragsspecialisten, (psycho)diagnostisch onderzoek, (preventieve) Ambulante Begeleiding, Rots en Watertraining en SOVA-training. Aanvragen voor het Steunpunt komen binnen bij het 1-Loket.

Het 1-loket neemt een aanvraag in behandeling wanneer alle benodigde formulieren zijn ingevuld en ondertekend. In het 1-Loket worden de aanmeldingsformulieren beoordeeld op volledigheid en op het type ondersteuningsvraag, om goed te kunnen bepalen welke diagnostische interventie wordt ingezet. Het 1-Loket benadert vervolgens de persoon die de interventie zal uitvoeren. Deze persoon neemt vervolgens contact op met de school voor het maken van afspraken.

Bij de uitvoering van de interventie zijn de handelingsgerichte werkwijze en diagnostiek leidend. Uiteraard volgt na de uitvoering van de interventie opnieuw een evaluatie. In de evaluatie wordt bepaald of de doelen behaald zijn en of de zorg weer terug kan binnen de reguliere zorgroute van de groep en de school. Wanneer de doelen (nog) niet behaald zijn, wordt besproken welke interventie dan nodig is.

Stap 6

STAP 6: 'OP MAAT' AANBOD VOOR DE LEERLING: COMMISSIE VOOR ARRANGEMENTEN EN TOELAATBAARHEIDSCOMMISSIE	
Acties	<ul style="list-style-type: none"> • Verzamelen alle relevante informatie voor de aanmelding bij de Commissie voor Arrangementen • Invullen Formulier Commissie voor Arrangementen. Daarbij invoeegen Formulier SOT en Formulier Steunpunt • Regelt toestemming van ouders (Handtekeningenformulier) • Regelt toestemming van het bestuur • Onderhouden korte lijnen tussen alle betrokkenen
Door wie	Intern begeleider, daarbij ondersteund door de orthopedagoog/CLB'er

Soms komt het voor dat de inzet vanuit het SOT en het Steunpunt niet voldoende is om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van een kind. Dan is een aanbod "op maat" nodig voor het kind. Dit aanbod "op maat" wordt een arrangement genoemd. In stap 6 vraagt de school een arrangement aan bij de Commissie voor Arrangementen (CvA).

Hierbij zijn verschillende mogelijkheden:

- Het arrangement wordt op de huidige basisschool ingezet
- Het arrangement wordt op een andere basisschool ingezet
- Het arrangement wordt ingezet op een speciale school voor basisonderwijs
- Het arrangement wordt ingezet op een speciale school.

Aanvragen voor de CvA komen binnen bij het 1-Loket. Het 1-loket neemt een aanvraag in behandeling wanneer alle benodigde formulieren zijn ingevuld en ondertekend. Vanuit het 1-Loket wordt de aanvraag doorgestuurd naar de CvA. De CvA kent de arrangementen toe die worden ingezet op de reguliere basisscholen of het speciaal (basis)onderwijs. Wanneer het een arrangement betreft voor het speciaal (basis)onderwijs, regelt de CvA dat de regionale Toelaatbaarheidscommissie zorgdraagt voor de financiële afhandeling.

7. Interne Begeleiders

De intern begeleider is de spil in de zorgstructuur.

Zij ondersteunt de leerkrachten bij (het verbeteren van) het signaleren, analyseren en hulp bieden bij onderwijsbehoeften.

Interne begeleiding omvat vooral twee zaken:

- de organisatie van de zorgverbreding op schoolniveau
- de steun aan collega-leerkrachten bij hun hulp aan kinderen met specifieke onderwijsbehoeften

De interne begeleider mobiliseert de middelen en mogelijkheden van de school, ordent die en zet die in voor hulp aan de leerkracht bij haar/zijn onderwijs in de groep.

Het zal in de praktijk meestal zo zijn, dat de groepsleerkracht een probleem ervaart en daarbij hulp zoekt. De interne begeleider is dan de aangewezen persoon om de gemelde hulpvraag nader te onderzoeken en om na te gaan hoe hulp geboden kan worden.

Binnen onze Onderwijsgemeenschap hebben we **drie interne begeleiders**;

- **Locatie Titus Brandsma:**
  - Interne begeleider onderbouw (groepen 1 t/m 4): **Joke Grondman**
  - Interne begeleider midden/bovenbouw (groepen 5 t/m 8): **Cindy Olthof**
- **Locatie de Akker:**
  - Interne begeleider onderbouw (groepen 1 t/m 5): **Pauli Westerhuys**
  - Interne begeleider midden/bovenbouw (groepen 6 t/m 8): **Cindy Olthof**
- **Locatie Kardinaal Alfrink:**
  - Interne begeleider voor zowel de onder- als midden/bovenbouw: **Ingrid Rouhof**

Joke Grondman, Cindy Olthof en Ingrid Rouhof hebben een IB-opleiding bij Fontys gevolgd en afgerond.

De ib-ers van de verschillende locaties hebben regelmatig onderling contact.

Een keer in de maand vindt er een zorgoverleg plaats.

De ib-ers zijn geheel of gedeeltelijk vrijgeroosterd voor hun taak.

Dit schooljaar (2015-2016) zullen de interne begeleiders zich bezig houden met de verdere implementatie van opbrengstgericht- en handelingsgericht werken, 1-zorgroute, Rekenen, Begrijpend lezen, Plusklas, coaching en Sova training.

8. Taakomschrijving interne begeleiders

. Coördinerende taken; scheppen van randvoorwaarden voor de leerlingenzorg.

- Verantwoordelijk voor de procedures en afspraken op gebied van leerlingvolgsysteem en leerling-dossier.
  - de ib-er maakt afspraken met het team over het invullen van de toetsresultaten en het analyseren hiervan; wie doet wat en wanneer
  - de ib-er maakt samen met het team afspraken over de inhoud van het leerling-dossier.
- Opstellen toetskalender, zorg dragen voor voldoende toetsmateriaal en eventueel implementatie nieuwe toetsen
- Organiseren van groeps- en SOT-besprekingen
  - de ib-er geeft aan wanneer de groeps – en SOT-besprekingen plaatsvinden en wie hierbij aanwezig zijn.
  - de ib-er zit de groeps- en SOT-bespreking voor.
  - de ib-er heeft formulieren voor de SOT-bespreking. deze worden door de leerkracht zelf ingevuld. De ib-er kan de leerkracht hierbij ondersteunen.
  - gegevens uit de SOT-bespreking worden vastgelegd en komen in het dossier van de betreffende leerling (Parnassys)
  - gegevens uit de groepsbespreking worden vastgelegd en komen in het dossier van de groep (Parnassys)
  - de ib-er houdt overzicht over de gemaakte afspraken, de uitvoering en het resultaat.
- Zicht hebben op en bewaken van de doorgaande lijn in het onderwijsaanbod op het gebied van lezen, rekenen, taal, spelling en sociaal emotioneel.
- Opzetten, implementeren en bewaken van de protocollen op het gebied van lezen, rekenen, taal, spelling en sociaal emotioneel.
- Coördinatie en onderhouden van externe contacten op het gebied van de leerlingenzorg. (schoolbegeleider, ambulant begeleider, orthopedagoog etc.)
- Verantwoordelijk voor de orthotheek
- Informeren van directie, team over de leerlingenzorg
- Deelnemen aan IB-netwerken

Begeleidende taken.

- Analyseren en interpreteren van toetsresultaten op leerling-, groep- en schoolniveau (samen met directie)
- Hulp geven bij groepsplannen en individuele handelingsplannen op het gebied van leer- en gedragsproblematiek.
- Leiden van de gesprekken over zorgleerlingen met: leerkrachten, ouders, externen (daar waar nodig). Verslagen van deze gesprekken komen in het leerling-dossier (Parnassys). In overleg met de leerkracht wordt besloten wie de verslagen maakt.
- Coaching van leerkrachten

Innoverend

- Op de hoogte blijven van actuele ontwikkelingen op het gebied van leerlingenzorg
- Doen van voorstellen die leiden tot verbetering van het onderwijs op het gebied van leerlingenzorg
- Adviserende rol bij het opstellen van het meerjaren beleidsplan op het gebied van leerlingenzorg.

9. De schoolbegeleider

De schoolbegeleider onderhoudt regelmatige contacten met de interne begeleiders van de drie locaties als groep. De data van de SOT-besprekingen worden in het begin van het schooljaar gepland. Op deze dagen worden de risicoleerlingen van de verschillende locaties besproken en vindt besluitvorming plaats over de verdere afhandeling.

De schoolbegeleider speelt daarbij een actieve, zij het een adviserende rol. Ook heeft zij contacten met de afzonderlijke interne begeleiders. Deze contacten gaan over ondersteuningsbehoeften van individuele leerlingen. De groepsleerkrachten worden hier zoveel mogelijk bij betrokken. Daarnaast wordt ingezet op professionalisering van de leerkracht en IB-ers.

De schoolbegeleider heeft een taak in de contacten met ouders.

Het mede organiseren van studiebijeenkomsten over onderwerpen, die zorg betreffen, behoort eveneens tot de taak van de schoolbegeleider.

Om haar taak als vraagbaak en reflector goed te kunnen uitoefenen is de schoolbegeleider altijd goed en rechtstreeks bereikbaar voor de interne begeleiders en directie.

10. Het leerlingvolgsysteem

Ons leerlingvolgsysteem (LOVS) is een concreet hulpmiddel voor het volgen van de vorderingen van leerlingen. Als school streven wij ernaar om een kind een ononderbroken leerlijn te laten volgen.

We maken hierbij gebruik van toetsen en observaties. We onderscheiden hierbij:

- **toetsen** die bij de **methode** horen. Deze toetsen worden gehanteerd nadat bepaalde leerstof is aangeboden
- toetsen die niet bij de methode horen. Dit zijn de **LVS-toetsen**. Dit zijn toetsen die onafhankelijk van de methodetoetsen de leervorderingen op lange termijn meten en vastleggen. We maken hierbij gebruik van de toetsen van **CITO**.

De vakgebieden die getoetst worden in het leerlingvolgsysteem zijn:

- rekenen voor kleuters	groepen 1 en 2
- taal voor kleuters	groepen 1 en 2
- technisch lezen	groepen 3 t/m 8
- spelling	groepen 3 t/m 8
- dmt's	groepen 3 t/m 8
- AVI	groepen 3 t/m 8
- rekenen	groepen 3 t/m 8
- begrijpend lezen	groepen 5 t/m 8
- eindtoets	groep 8

De gegevens van de toetsen worden door de leerkracht ingevoerd in Parnassys (computerprogramma)

Na iedere toetsperiode bespreekt de interne begeleider samen met de leerkracht de resultaten.

Cito eindtoets groep 8: omstreeks februari nemen de leerlingen uit groep 8 deel aan de Cito eindtoets. De resultaten behaald op de toets, geven een indicatie van het niveau waarop de individuele leerling gescoord heeft.

- **EGGO-kaart:** Dit is een registratiemodel om de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen te volgen van groep 0/1 tot en met groep 8. Deze kaarten zitten in het rode leerlingdossier. Deze worden 2 keer per jaar ingevuld door de leerkracht. De hierbij horende groepskaart wordt eveneens ingevuld door de leerkracht en samen met de interne begeleider besproken. Deze kaart wordt bewaard in de toetsmappen van de groepen.

- **PRAVOO-kaart:** Dit is een ontwikkelingslijst die voor de groepen 1 en 2 gehanteerd wordt. Deze kaart is omgezet naar digitale schooleigen rapportagekaarten. Deze worden voor alle leerlingen ingevuld door de leerkracht.
Deze kaarten zitten in het rode leerlingdossier.

11. Dossiervorming

Leerling-dossier

Voor iedere leerling wordt een dossier aangelegd in Parnassys.

Omdat we met Parnassys werken, zal er steeds minder met schriftelijke dossiers gewerkt worden.

Als een ouder het dossier van zijn/haar kind wil inzien, kan dat altijd. Er wordt samen met de leerkracht/directie een afspraak gemaakt om het dossier in te kijken.

Zorgdossier

Alle gegevens worden in Parnassys ingevoerd, we zullen niet of nauwelijks werken met schriftelijke dossiers.

Elke bespreking wordt in een verslag vastgelegd samen met de genomen besluiten. Zie Parnassys.

12. Zorgoverleg

Een keer in de zes weken vindt er een Zorgoverleg plaats.

Daarin zijn de intern begeleiders van de drie locaties de directeur en de locatieleiders vertegenwoordigd. Samen vormen zij het zorgteam.

De agenda van de Zorgoverleg wordt verstuurd naar alle leerkrachten.

Afspraken die gemaakt zijn in het Zorgoverleg worden digitaal naar alle leerkrachten verstuurd.

Deze afspraken worden verzameld en voor zover mogelijk geïndexeerd. Deze liggen ter inzage in de koffiekamer.

13. De orthotheek

De orthotheek is een geordend geheel van onderzoeks- en handelingsmiddelen ten dienste van kinderen met ontwikkelings-, leer- en/of gedragsproblemen.

Het overzicht is geordend naar de volgende gebieden:

- * Sociaal emotionele ontwikkeling
- * Cognitieve ontwikkeling
- * Motorische ontwikkeling
- * Algemeen

Op alle drie locaties is een orthotheek aanwezig. Deze bevindt zich op een centrale plek binnen de school.

Het hele team is verantwoordelijk voor de orthotheek. De interne begeleider houdt zorg voor een zo compleet mogelijke uitrusting van de orthotheek.

Binnen de drie locaties vindt een uitwisseling plaats van middelen.

Ook kun je kijken voor meer achtergrond informatie op kennisnet.nl/leerlingenzorg.

14. Samenwerkingsverband 23.02 (Dr. Schaepmanstichting)

Onderwijsgemeenschap Titus Brandsma behoort tot het Dr Schaepmanbestuur die op zijn beurt valt onder subregio Plein Midden Twente van samenwerkingsverband 23.02

De scholen van de Schaepmanstichting kunnen een beroep doen op de volgende diensten:

- **Sociale Vaardigheidstraining voor kinderen uit de groepen 4, 5, 6 en 6, 7 en 8.**
- **School Video Interactiebegeleiding**
School Video Interactie Begeleiding is het op film vastleggen van communicatie in lessituaties waarna vanuit een vooraf besproken begeleidingsvraag analyse plaatsvindt van opgenomen beelden.
- **Collegiale Consultatie**
Bij collegiale consultatie roept de consultvrager hulp en advies in van een deskundige collega. Doel is om te komen tot (praktische) tips en adviezen met betrekking tot de manier waarop de school om kan gaan met de door hen ervaren problemen van een leerling.
- **Diagnostisch onderzoek**
De interne begeleider kan na overleg en in samenspraak met de ouders van de leerling en de leerkracht een aanvraag doen voor onderzoek.
- **Ondersteuning schoolmaatschappelijk deskundige**
De schoolmaatschappelijk deskundige kan ingeschakeld worden door een casemanager van het expertiseteam na overleg met de interne begeleider van de school.
- Het verzorgen van **workshops/studiebijeenkomsten** door de **dyslexiespecialist**

15. Leerlingen die een eigen leerlijn volgen

Voor sommige leerlingen gaat het tempo van de groep veel te snel of veel te langzaam. Ook voor deze leerlingen moet het onderwijs zo ingericht zijn dat zij in het tempo mogen leren dat zij aankunnen.

Voor deze leerlingen wordt een eigen leerlijn opgezet. Als blijkt dat, na het afnemen van verschillende onderzoeken, de leerling niet meer met de reguliere lesstof meekomt, wordt deze leerling in de SOT-beperking besproken.

Er wordt dan een leerlijn opgesteld die aansluit bij de mogelijkheden van de leerling. Er zal dan een OPP (Ontwikkelings Perspectief) opgesteld worden. Wat belangrijk is om te weten is dat op het moment dat de leerling een eigen leerlijn volgt, hij/zij aan het einde van groep 8 niet het niveau van eind groep 8 zal beheersen. Individueel zal met ouders besproken worden wat wel haalbaar is. Wij proberen deze individuele leerlijn goed te volgen. Wij doen dat door middel van toetsen die aansluiten op het niveau van het kind. Ook wordt zorgvuldig gekeken naar de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind.

De ontwikkeling van het kind wordt regelmatig met ouders besproken.

16. Bouwcoördinator

Algemeen

Op de hoofdlocatie Titus Brandsma hebben we 3 bouwcoördinatoren (onder- midden en boven bouwcoördinator)

Op locatie de Akker hebben we 3 bouwcoördinatoren (onder- midden en bovenbouwcoördinator)

Op de Kardinaal Alfrink gelden de afspraken die op de hoofdlocatie Titus Brandsma gemaakt worden. Bij het bouwcoördinatoren overleg op de hoofdlocatie is daarom de locatieleider van de Kardinaal Alfrink aanwezig.

De bouwcoördinator is altijd groepsleerkracht van de groepen behorend bij de betreffende bouw.

De bouwcoördinatoren worden bijgestaan door de directie met wie een frequent overleg plaats vindt, tijdens schooltijd. Ook zijn de lb-ers hierbij aanwezig. Iedere leerkracht kan, bij voorkeur tijdens het functioneringsgesprek, aangeven of hij/zij interesse heeft om de taak van bouwcoördinator te vervullen.

Bij meerdere kandidaten beslist de directie, in overleg met betrokkenen.

Er geldt een minimum van twee jaren waarin men bouwcoördinator kan zijn.

Plaats van bouwcoördinatoren binnen de organisatie:

- Worden aangestuurd door de directie
- Leggen verantwoording af aan de directie
- Adviseren de directie inzake het beleid van de school in het algemeen en met betrekking tot de groepen waarvoor ze bouwcoördinator zijn in het bijzonder.
- Is de verantwoordelijke voor de dagelijkse gang van zaken binnen de bouw en met betrekking tot het nakomen van de afgesproken handelwijze

De taken van de bouwcoördinatoren zijn:

• Coördinerende taken

- De bouwcoördinator is aanspreekpunt binnen de bouw met name voor de dagelijkse gang van zaken.
- Het voeren van overleg met de directie. Dit overleg is praktisch van aard en behelst de voortgang van de kwaliteitszorg (ontwikkelen en evalueren van beleid) en het bouwoverleg.
- Bewaken van procedures en afspraken in zijn algemeenheid en voor de betreffende bouw in het bijzonder.
- Voorbereiden en leiden van bouwvergaderingen
- Notuleren of laten notuleren van bouwvergaderingen
- De bouwcoördinator heeft de bevoegdheid tot het uitschrijven van extra vergaderingen, naast de vastgestelde bouwvergadering.

- **Begeleidende taken**

- De werkzaamheden van de bouwcoördinator zijn vooral gericht op het bespreken, organiseren, uitvoeren en evalueren van onderwijskundige en organisatorische zaken die bouw gerelateerd zijn.
- Informeert de directie over de stand van zaken en ontwikkelingen in de betreffende bouw.
- Ondersteunen groepsleerkrachten bij de dagelijkse gang van zaken.

- **Innoverende taken / Beleidstaken**

- Doen van voorstellen die leiden tot verbetering van de organisatie en/of het onderwijs op de betreffende locatie van de Onderwijsgemeenschap Titus Brandsma.
- Signaleren en analyseren van sterke en zwakke punten op het gebied van onderwijs en organisatie.

Bevoegdheden:

- De bouwcoördinator heeft de bevoegdheid tot het nemen van organisatorische of onderwijskundige besluiten in overleg met directie.
- Spreekt leerkrachten aan op het niet nakomen van gemaakte afspraken binnen de bouw.
- Stelt de directie op de hoogte bij structurele nalatigheid met betrekking tot afspraken binnen de bouw.

17. Najaarsleerlingen

Kinderen die voor 1 januari gestart zijn op school in groep 1 kunnen in beginsel aan het einde van het schooljaar doorstromen naar groep 2 en vervolgens een jaar later naar groep 3.

De sociaal emotionele ontwikkeling en de cognitieve ontwikkeling (o.a. Citotoetsen) bepalen of een kind wel of niet doorstroomt. Hun ontwikkeling is dus bepalend en niet de geboortedatum.

Om tot een verantwoorde beslissing te komen, hebben we een aantal afspraken gemaakt;

De leerkrachten observeren en volgen de leerlingen aan de hand van de dagelijkse werkzaamheden, observatielijsten en het leerlingvolgsysteem.

Dit kan eventueel aangevuld worden met een observatie door de interne begeleider of een externe deskundige. Kinderen over wie twijfels bestaan worden besproken met de interne begeleider, tijdens de groepsbespreking of eventueel in het SOT.

Er vindt dossiervorming plaats door de interne begeleider en de leerkracht.

Ouders worden geïnformeerd over het besluitvormingstraject.

De uiteindelijke beslissing wordt genomen aan het einde van het schooljaar zodra alle gegevens bekend zijn.

Als een najaarsleerling in groep 1 of in groep 2 blijft dan is er geen sprake van een doublure, maar van verlengd kleuteren.

Uiteindelijk is het advies van de school bindend.

18. Leesproblemen en dyslexie

Onze onderwijsgemeenschap werkt met het protocol Leesproblemen en Dyslexie. In het protocol wordt de volgende **definitie** gehanteerd voor **dyslexie**:

Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door hardnekkige problemen in de automatisering van het lezen en het spellen.

Aan de hand van het protocol toetsen en behandelen wij kinderen bij ons op school.

Onze ervaring is dat door vroegtijdig in te grijpen bij leesproblemen een belangrijk deel van deze problemen verminderd kan worden. Kinderen krijgen dan extra hulp binnen en in sommige gevallen ook buiten de groep.

In groep 2 krijgen alle kinderen een screening gericht op de beginnende geletterdheid (risico dyslexie screening).

De resultaten van de screening worden besproken met de interne begeleider.

De resultaten worden met ouders tijdens de rapportgesprekken besproken.

Voor kinderen die uitvallen, wordt een voorschotbehandeling opgezet. Deze behandeling wordt, als het nodig is, voortgezet in groep 3.

Er wordt gewerkt met een handelingsplan om te proberen het kind weer op het gewenste niveau te krijgen.

Als blijkt dat de lees- en spellingsproblemen dermate complex en hardnekkig zijn zodat er weinig of geen vooruitgang te bespeuren is, wordt deze leerling in SOT-bespreking besproken.

Kinderen met hardnekkige taal- en/of leesproblemen of dyslexie worden begeleid door middel van een handelingsplan (groepsplan)

Daarnaast geven wij als school zijnde vaak het advies aan ouders om een logopediste in te schakelen. Ook worden ouders soms doorverwezen naar het RID (Regionaal Instituut Dyslexie) of DCT (Dyslexie Centrum Twente)

De leerkrachten van onze Onderwijsgemeenschap hebben, de cursus 'Dyslexie' gegeven door iemand van het samenwerkingsverband, gevolgd.

19. Signalering ontwikkelingsdoelen beginnende geletterdheid

In het kader van goed zicht krijgen op de taalontwikkeling bij leerlingen in de groepen 1 en 2 gebruiken we de signalering ontwikkeling tussendoelen beginnende geletterdheid.

In groep 1 worden de leerlingen door de logopediste gescreend. Haar bevindingen worden op de daarvoor bestemde formulieren ingevuld.

In groep 2 bekijkt de leerkracht de doelen, tevens wordt de screening risicofactoren leren lezen en spellen afgenomen.

Zie verder hoofdstuk over leesproblemen.

20. VVE (Voor- en vroegschoolse educatie)

In de groepen 1 en 2 wordt gewerkt met de methode onderbouwd.

Onze locatie staat in het gebied waarin de Gemeente Hengelo enkele jaren geleden het VVE- beleid heeft opgestart.

VVE staat voor voor- en vroegschoolse educatie, hetgeen wil zeggen dat men er voor wil zorgen dat leerlingen met een zo groot mogelijke woordenschat de basisschool binnen komen.

Peuterzaal 't Akkertje, waar wij mee samenwerken, werkt met de methode Piramide sinds september 2010.

Vanaf 1 maart 2010 zijn zij begonnen met het aanbieden van 4 dagdelen per week. Dit is als extra stimulering voor kinderen met een taalachterstand bedoeld.

Peuterspeelzaal 't Akkertje (onderdeel van Spring) werkt met het overdrachtsformulier van Spring.

Met het Akkertje is afgesproken dat het overdrachtsformulier, dat eerst met ouders besproken is, naar de leerkracht van groep 0/1 gaat.

Voor de zorgkinderen van 't Akkertje is een warme overdracht .

Er is afgesproken dat extra VVE apart vermeld wordt op het overdrachtsformulier.

Bij zorgen kan op verzoek de interne begeleider observeren in de peutergroep.

We proberen deze kinderen zo te begeleiden dat zij optimale ontplooiingskansen krijgen.

21. Schakelklas

We verstaan onder een schakelklas een klas die schakelt tussen de voor- en vroegschoolse periode. De bovenschoolse taalcoördinator toetst de kinderen op verzoek van de leerkracht en naar aanleiding van de overdracht van de voorschoolse opvang en het functioneren in de groep. Zij stemt met de scholen af welke kinderen er toegelaten worden voor de schakelklas. Dit gebeurt aan het einde van groep 1. De kinderen worden toegelaten vanaf begin groep 2. De taalcoördinator heeft een aanmeldingsformulier ontwikkeld voor ouders en school.

De taalcoördinator van de schakelklas verzorgt de voorlichting naar de scholen en verstrekt informatie die de directie aan ouders kan geven.

Het beleid van de Gemeente Hengelo is dat de voorschoolse voorzieningen middels het overdrachtsformulier aangeven voor welke kinderen het van belang is om extra taalondersteuning te ontvangen.

De inhoudelijke aansturing van de schakelklassen vindt plaats vanuit het Expertisecentrum Taal.

De uitvoering en organisatie van de schakelklassen worden in een document vastgelegd. Er zijn documenten ontwikkeld voor aanmelding, screening, ouderbetrokkenheid, de visie van waaruit de schakelklas is opgezet en voorlichting. Dit alles gebeurt op gemeentelijk niveau. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over het te gebruiken VVE programma. Voor wat 't Akkertje en de schakelklas betreft is dat Piramide.

22. Meer- en hoogbegaafde leerlingen

Leerlingen die gezien hun mogelijkheden meer aanbod en uitdaging behoeven vallen daarmee ook binnen onze zorg.

Het is van belang om zo vroeg mogelijk deze kinderen te signaleren. Als de kinderen gesignaleerd zijn en er een schooldiagnose is gesteld, wordt er voor onderwijsbehoeften gebruik gemaakt van het groeps-plan of, indien nodig, een individueel plan van aanpak gemaakt.

Het beleid voor deze leerlingen is vastgesteld in een protocol (Hoog)begaafdheid. Binnen onze Onderwijsgemeenschap zijn er diverse mogelijkheden om aan de onderwijsbehoeften van deze leerlingen tegemoet te komen zoals:

- Compacten, verrijken, verbreden en/of verdiepen van leerstof in de groep.
- Spaanse les: leerlingen die hiervoor in aanmerking komen, mogen deelnemen aan de Spaanse les.
- Leerlingen van groep 5 t/m 7 die aan bepaalde criteria voldoen kunnen één dagdeel aan een binnenschoolse plusklas deelnemen. De plusklas heeft de naam Volo Magis, dit betekent: 'ik wil meer' wat mooi aansluit bij de onderwijsbehoeften van deze kinderen.
- Daarnaast kunnen leerlingen geselecteerd worden voor een hele dag deelname aan de bovenschoolse topklas dr. Schaepman Stichting. Dit geldt voor leerlingen van de groepen 5 t/m 7. De leerlingen worden na aanmelding via school geselecteerd door een bovenschoolse commissie.
- Leerlingen van groepen 8 kunnen deelnemen aan een topklas VO (Voortgezet Onderwijs). Hier gaan zij een aantal dagdelen per schooljaar naar toe voor verrijking op vakgebieden die in het VO worden aangeboden.
- Het is ook mogelijk om kinderen te laten versnellen. Versnellen is het vervroegd doorstromen naar een volgend leerjaar. De leerling kan een jaar versnellen indien hij/zij op twee van de drie vakgebieden een voorsprong heeft van minimaal 1 jaar. Leerlingen moeten voldoen aan de minimale voorwaarden van de betreffende groep waar hij/zij naartoe gaat. Belangrijk bij het versnellen is, dat ouders en leerlingen hierop inspraak hebben, goed geïnformeerd en begeleid worden.
- Natuurlijk wordt daarnaast zorgvuldig gekeken naar de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind.

Alle leerkrachten van onze onderwijsgemeenschap hebben de cursus, 'Hoogbegaafdheid' gegeven door Expertis, gevolgd. Geregeld wordt er tijdens studiedagen aandacht geschonken aan (hoog)begaafdheid.

Twee leerkrachten van de onderwijsgemeenschap volgen op dit moment een tweejarige opleiding specialist begaafdheid en excellentie. Zij zullen in de toekomst in overleg met intern begeleiders zorg dragen voor begeleiding van (hoog)begaafde leerlingen binnen de groep, voor aanschaf van passende middelen en collega's ondersteunen met specifieke vragen.

Voor meer informatie verwijzen we naar het protocol (Hoog)begaafdheid van onze Onderwijsgemeenschap.

23. Schoolarts, jeugdverpleegkundige GGD

De afdeling Jeugdgezondheidszorg wil samen met school en ouders er voor zorgen dat de kinderen gezond opgroeien en zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen.

Kinderen uit groep 2

De schoolarts en de doktersassistente van JGZ komen op school voor een preventief gezondheidsonderzoek.

Het onderzoek duurt in totaal 45 tot 60 minuten. Tijdens het onderzoek worden onder andere het gezichtsvermogen, het gehoor en de houding van het kind gecontroleerd.

Verder wordt er een algeheel lichamelijk onderzoek uitgevoerd, waarbij ook de motorische ontwikkeling wordt onderzocht.

Daarnaast wordt ingegaan op o.a. gezondheid, algeheel welbevinden, voeding, school en vrijetijdsbesteding.

De aanwezigheid van een van de ouders/verzorgers bij het onderzoek is noodzakelijk.

Voor een vlot verloop van het onderzoek vragen zij ouders een vragenlijst in te vullen.

De gegevens die ouders verstrekken en de gegevens van het onderzoek vallen onder het medisch geheim.

Het is de bedoeling dat de gegevens die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van het kind met desbetreffende leerkracht en eventueel andere betrokkenen worden besproken.

Hier moeten ouders schriftelijk toestemming voor geven.

Kinderen uit groep 7

De Jeugdverpleegkundige zal dit onderzoek verrichten bij alle kinderen van groep 7.

Het is niet noodzakelijk dat ouders daarbij aanwezig zijn.

Tijdens zo'n onderzoek wordt gekeken naar de lengte en het gewicht van het kind.

Ook zal zij praten over onder andere de gezondheid, voeding, thuissituatie, school en vrijetijdsbesteding. Als het nodig is, kan zij ook de ogen en oren controleren.

Voor een vlot verloop van het onderzoek vragen zij ouders een vragenlijst in te vullen.

De gegevens die ouders verstrekken en de gegevens van het onderzoek vallen onder het medisch geheim.

Het is de bedoeling dat de gegevens die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van het kind met de desbetreffende leerkracht en eventueel andere betrokkenen worden besproken.

Hier moeten ouders schriftelijk toestemming voor geven.

Er kan door ouders altijd contact opgenomen worden met de verpleegkundige.

24. IKC (Integraal Kind Centrum)

(nog in ontwikkeling, format volgt nog van bestuur)

Voorwaarden Integrale Kind Centra Hengelo

In vervolg op de coördinatie Brede School 0-12 in Hengelo stelt Gemeente Hengelo de volgende voorwaarden aan de ontwikkeling en inhoudelijke opgave voor de Integrale Kind Centra in Hengelo.

Inhoud:

1. hoofdpunten in de samenwerking binnen de Integrale Kind Centra Hengelo zijn de komende jaren
  - opbrengstgericht onderwijs
  - zorg in en om de school
  - een stimulans blijven bieden voor brede ontwikkeling (sport, cultuur, ontmoeting)
  - partnerschap van ouders
2. doelstellingen zijn specifiek:
  - voor opbrengstgericht onderwijs
    - zijn de SLO doelen voor begin groep 1 en voor eind groep 2 leidend voor het aanbod voor de 2 tot 6 jarigen
    - zijn de opbrengsten van de peuters en kleuters met regelmaat in beeld door middel van erkende kind-/leerlingvolgsystemen
    - is de analyse van de opbrengsten het uitgangspunt voor het handelen in de groep en in een doorgaande lijn van 2-6 jaar
    - wordt de groep VVE kinderen en de Schakelklasleerlingen specifiek gevolgd in hun ontwikkeling en wordt in de leeftijdsperiode van 2-6 jaar een extra ontwikkelingsgroei (boven de te verwachten groeicurve) zichtbaar voor deze kinderen (via de jeugdmonitor Hengelo wordt dit gevolgd)
  - voor zorg
    - voor alle kinderen is er informatie overdracht en een vorm van warme overdracht van voorschools naar vroegschool

- om een doorgaande lijn in zorg in en om school te realiseren, te beginnen met de doelgroep VVE
- per IKC is de analyse van het beroep op (onderwijs)zorg in de leeftijd van 2-6 jaar uitgevoerd en is een plan van aanpak opgesteld waarmee het aantal verwijzingen naar zwaardere (onderwijs)zorg teruggebracht wordt met 5% (via de jeugdmonitor Hengelo wordt dit gevolgd)
  - voor brede ontwikkeling
    - alle kinderen worden in het IKC geïnformeerd en actief gewezen op mogelijkheden voor hun brede ontwikkeling
    - de IKC partners stemmen met de partners voor sport, cultuur en ontmoeting af over een passend arrangement aanvullend op onderwijs en opvang
  - voor ouders
    - ouders zijn vanuit partnerschap betrokken bij en geïnformeerd over de wijze waarop hun kind educatie en zorg (2-6 jaar) aangeboden krijgt en spelen een actieve rol in de ontwikkeling van hun kind
    - ervaren een doorlopend ouderbeleid van voorschools naar vroegschool
    - de oudertevredenheid wordt in ieder IKC gemeten (kan vanuit huidige instrumenten die onderwijs, peuterspeelzaal en kinderopvang inzetten) en gemiddeld wordt minimaal een 7 gescoord
3. de lange termijn visie is gericht op een vorm van samenwerking waarin integratie tussen organisaties voor basisonderwijs, kinderopvang en educatie voor jonge kinderen mogelijk wordt
  4. voor 2013 en 2014 ligt de focus in de samenwerking op de 2-6 jarigen
  5. mede door de samenwerking in de Integrale Kind Centra worden de bestuursafspraken VVE 2011-2015 gerealiseerd

Deelnemers:

6. alle peuterspeelzaallocaties en basisschoollocaties werken mee in de Integrale Kind Centra Hengelo
7. de kinderopvang 0-4 en BSO sluiten aan bij de Integrale Kind Centra
8. iedere basisschoollocatie werkt tenminste samen met een voorschoolse instelling (peuterspeelzaal of kinderopvang)

Intensiteit van samenwerking:

9. voor alle teamleden werkzaam met 2-6 jarigen in een IKC betekent de IKC samenwerking minimaal een intensiteit van 4 gezamenlijke contactmomenten per schooljaar
10. per IKC wordt bepaald hoe op de inhoudelijke thema's de gezamenlijke aansturing vorm krijgt

Vorm:

11. de kernpartners vormen een bestuurlijke eenheid waar de gezamenlijke opdracht voor de Integrale Kind Centra ontwikkeling opgepakt wordt, zij komen bijeen in de programmaraad Brede School Hengelo
12. de werkgroep IKC zet de inhoudelijke lijnen en de aansturing in de IKC's uit, het onderwijs zit de werkgroep voor en draagt zorg voor de verslaglegging
13. binnen ieder IKC wordt afgesproken wie het aanspreekpunt is voor de gezamenlijke sturing op de samenwerking in het IKC
14. bij verstrekking van subsidie voor samenwerking in de Integrale Kind Centra aan de kernpartners wordt een jaarlijkse kwaliteitszorg-cyclus doorlopen waarin plan van aanpak, tussentijdse evaluatie en eindevaluatie beschikbaar zijn en aan de gemeente verstrekt wordt via de bestuurlijke eenheid/werkgroep
15. de partners zijn onderling en gezamenlijk verantwoordelijk voor een open en constructieve samenwerking en communicatie
16. in de werkgroep worden afspraken gemaakt over de communicatie naar de betrokkenen bij de IKC's en de overige betrokken partijen

25. Rapporten

In de rapporten wordt verslag gedaan van de ontwikkeling en de verrichtingen van de kinderen op onze school.

Twee keer per jaar krijgt het kind een rapport mee, in februari/maart en juni/juli. In oktober/november vindt er alleen een 10-minutengesprek plaats met de ouders. Tijdens dit gesprek worden de volgende onderwerpen besproken:

- sociaal – emotionele ontwikkeling
- werkhouding
- prestaties
- lvs-gegevens
- eventueel handelingsplannen

De in het rapport vermelde gegevens zijn gebaseerd op observaties van de groepsleerkracht(en), het in de groep gemaakte werk en op de toetsresultaten. Aan deze gegevens zijn door de leerkracht(en) eventuele opmerkingen toegevoegd.

De woordwaarderingen geven het beheersingsniveau van het kind aan. Hiermee kunnen de ouders de ontwikkeling op sociaal- emotioneel en vakinhoudelijk gebied volgen. Er worden geen cijfers gegeven.

Het beheersingsniveau wordt op de volgende manier weergegeven:

onv. = onvoldoende
m = matig
v = voldoende
rv = ruim voldoende
g = goed
zg = zeer goed

Bij de betreffende leergebieden staan ook de resultaten vermeld van de leerlingvolgsysteemtoetsen.

Regelmatig worden op een aantal hoofdvakken leerlingvolgsysteemtoetsen afgenomen.

Met behulp van deze landelijk genormeerde toetsen meten we de vorderingen van de leerlingen los van de schoolspecifieke aanpak en de op school gebruikte methodes.

De resultaten van lvs-toetsen worden met letters aangegeven, te weten:

Niveau I: 20% hoogst scorende leerlingen
Niveau II: 20% boven landelijk gemiddelde scorende leerlingen
Niveau III: 20% rond het landelijk gemiddelde scorende leerlingen
Niveau IV: 20% onder het landelijk gemiddelde scorende leerlingen
Niveau V: 20% laagst scorende leerlingen

Voor meer informatie: zie protocol Rapporten.

